

Društvo za pomoć osobama sa intelektualnim teškoćama Osijek

STEM S TEHNOLOGIJOM I EDUKACIJOM MOŽEMO SVE

UP.04.2.1.10.0102

Modul 2

Ovaj projekt sufinancira Ured za udruge
Vlade Republike Hrvatske

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

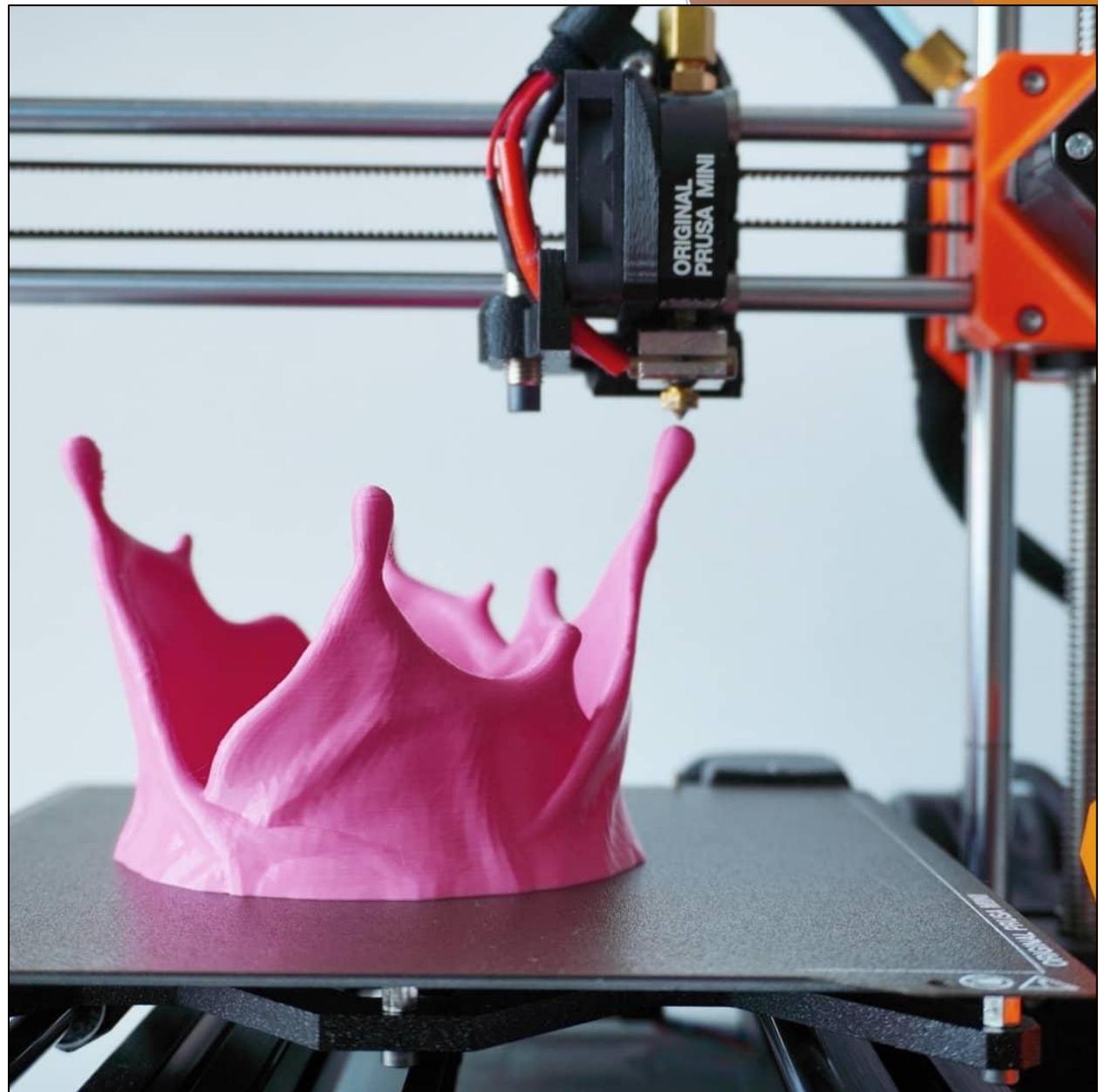
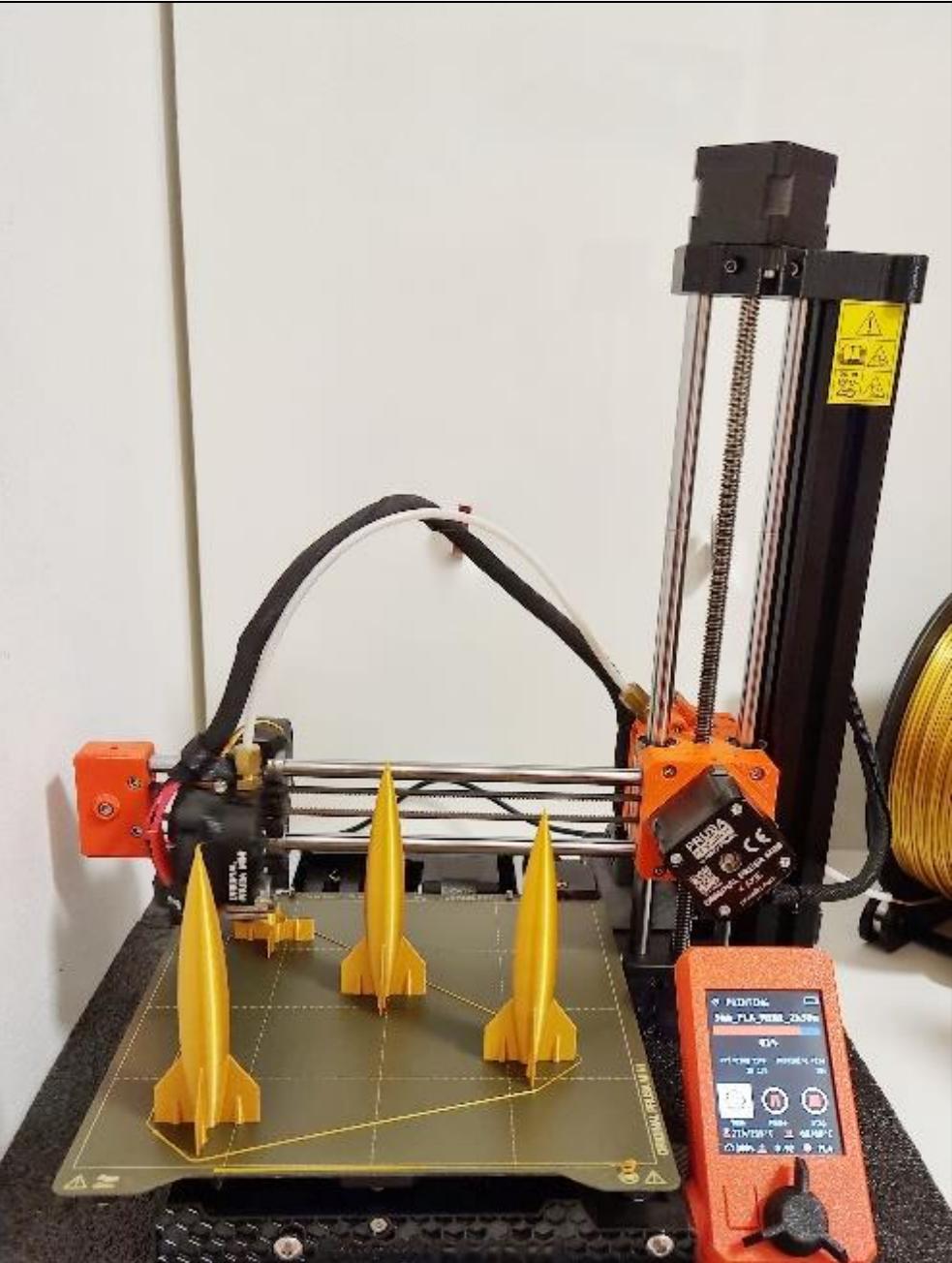
Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

24.03.2022 – Modul 2. – 2. dan

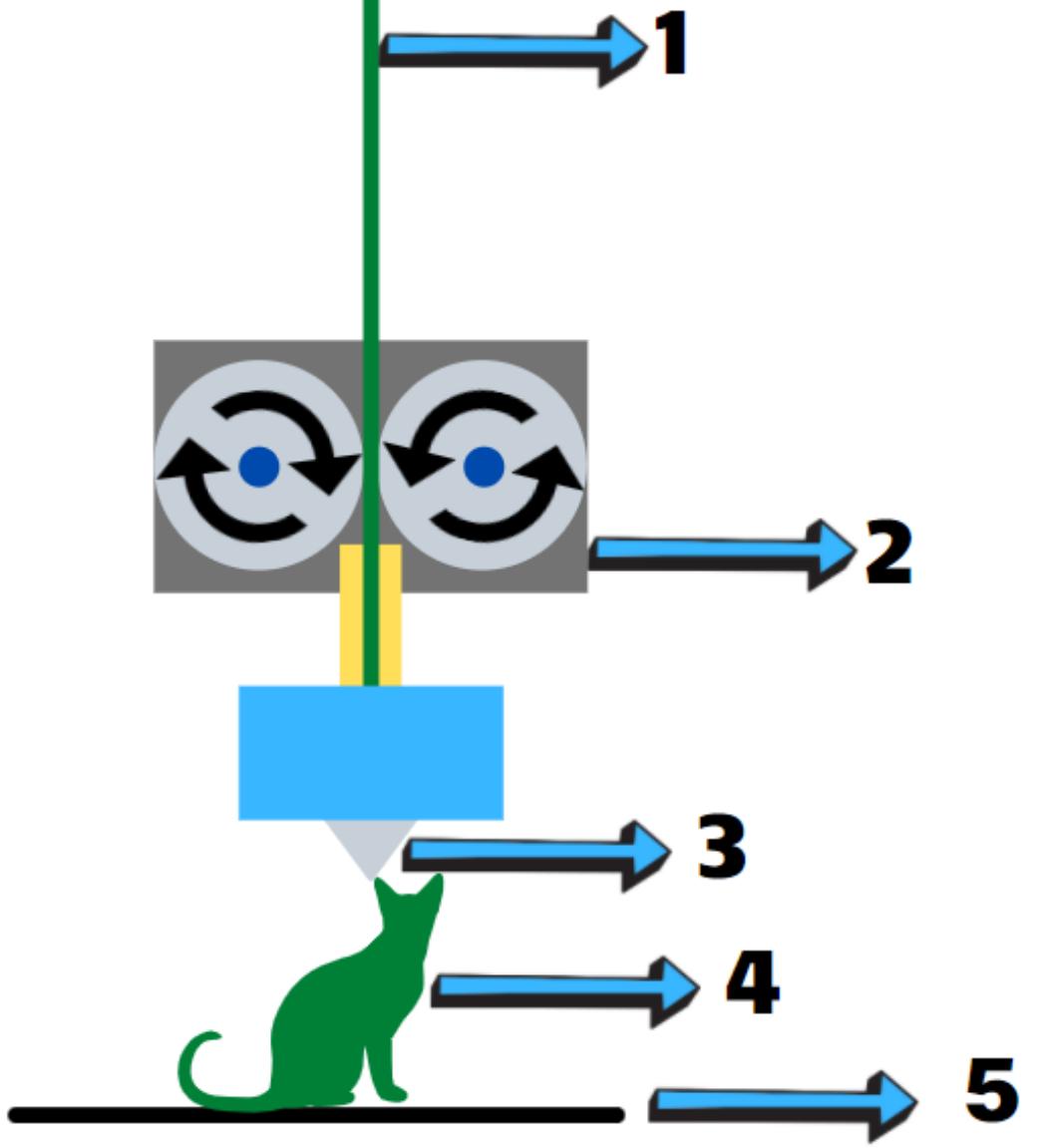
08:00 – 09:30	Modeliranje i korištenje 3D printera
09:30 – 09:45	Pauza
09:45 – 11:15	Modeliranje i korištenje 3D printera
11:15 – 12:15	Pauza za ručak
12:15 – 13:15	Modeliranje i korištenje 3D printera
13:15 – 13:30	Pauza
13:30 – 15:30	Modeliranje i korištenje 3D printera

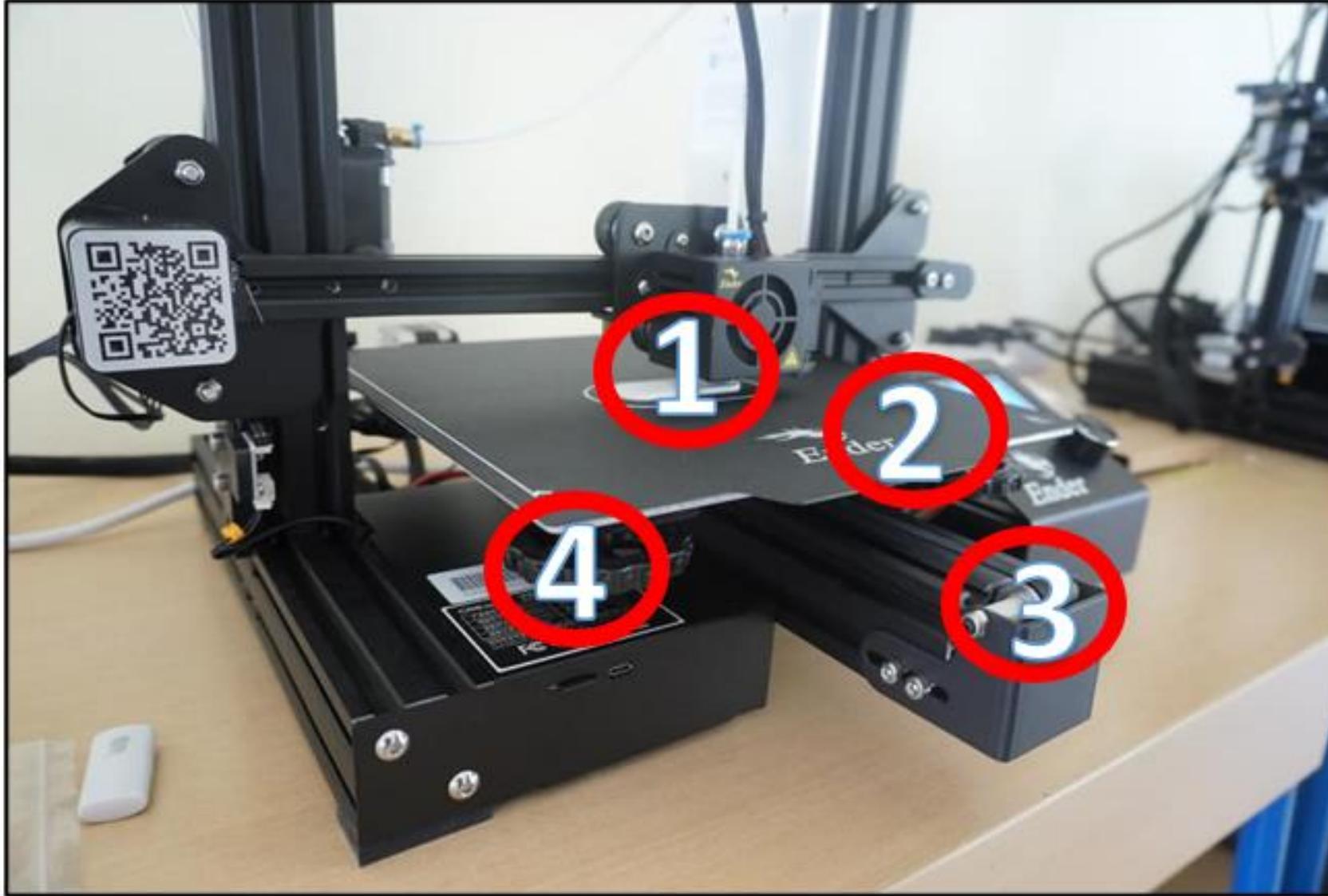
Program radionice	Trajanje
3D cranje i 3D printanje	360 min
<i>Uvod u aditivne tehnologije</i>	45 min
3D crtanje	180 min
3D ispis	135 min

Uvod u aditivne tehnologije

Sadržaj prezentacije isključiva je odgovornost udruge „ŽENA”.

ABS

Akrilonitril butadien stiren (ABS) neprozirni je termoplastični i amorfni polimer. Termoplastični materijali pretvaraju se u tekućinu na određenoj temperaturi. Ova vrsta materijala može se zagrijati do topljenja, zatim ohladiti i zatim ponovno otopiti bez značajne razgradnje samog materijala.

Umjesto izgaranja, termoplastika se topi, što omogućuje lako oblikovanje injekcijskim prešanjem. Ovi se materijali lako recikliraju nakon završetka životnog ciklusa proizvoda. Za razliku od termoplastičnih materijala, termootporna plastika može se topiti samo jednom (obično tijekom postupka brizganja).

ABS je također amorfni materijal, što znači da nema kristalnu strukturu čvrstih materijala.

Kako se dobiva ABS?

ABS se najčešće polimerizira postupkom emulzije (smjese nekoliko proizvoda). ABS je dobiven polimerizacijom stirena i akrilonitrila u prisutnosti polibutadiena. Udjeli mogu varirati od 15% do 35% akrilonitrila, 5% do 30% butadiena i od 40 do 60% stirena. Ova kombinacija polimernih lanaca čini ABS jačim od čistog polistirena.

ABS se također može dobiti, iako rjeđe, postupkom poznatim kao kontinuirana polimerizacija mase. Općenito, najčešći postupak za dobivanje ABS-a je emulzija. Kao što je već spomenuto, ABS je termoplastični materijal i može se lako reciklirati. To znači da je drugi uobičajeni način dobivanja ABS plastike recikliranje odbačene ABS plastike.

Zašto je ABS raširena vrsta plastike?

ABS ima snažnu otpornost na korozivne kemikalije i fizičke utjecaje. Razne kombinacije u sastavu ABS-a mogu modificirati otpornost na udarce, žilavost i otpornost na toplinu. Ima nisku točku topljenja što ga čini posebno jednostavnim za uporabu u procesu brizganja ili za dobivanje proizvoda 3D ispisom. ABS plastika se obično ne koristi na visokim temperaturama zbog niskog tališta.

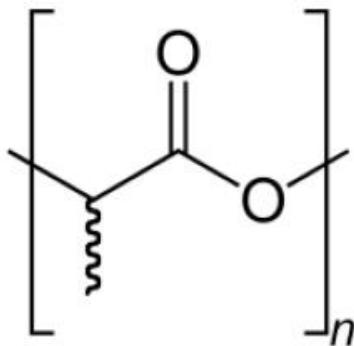
ABS je relativno jeftin (cijene su obično između polipropilena (PP) i polikarbonata (PC).

ABS je strukturno jak, zbog čega se koristi u zaštitnim kućištima i ambalaži. Ako trebate jeftin, čvrst, krut materijal, otporan na vanjske utjecaje, ABS je dobar izbor. Sva ova svojstva dovode do upotrebe ABS-a za proizvodnju širokog spektra proizvoda. Najprepoznatljiviji ABS proizvodi su tipkovnice, kućišta za računala, kućanski uređaji, zidne utičnice (često PC / ABS mješavine), igračke, odbojnici za automobile, rubovi namještaja, potrošačka roba ...

PLA

PLA ili **Polilaktična kiselina** pravi se od dekstroze (šećera) dobijenog od bio-materijalja. To je najpopularnija bioplastika ili biopolimer i trenutno se jedino proizvodi u pogoni koji opskrbljuje cijeli svijet.

PLA se najbolje može usporediti sa PET-A i može se konvertirati na istim linijama (puhanje, ISBM i termoformiranje). Postoje i tipovi s višim MFI koji se lako mogu koristiti u aplikacijama sa ubrizgavanjem gdje mogu zamjeniti polistiren (PS).

Ovaj **biopolimer** je takođe jako podoban za ekstruziju vlakana tamo gdje može biti zamjena za polipropilen (PP).

PLA je biorazgradiva u određenim uvjetima. Proizvodi od **PLA (polilaktične kiseline)** mogu se kompostirati u industrijskim instalacijama gdje se toplina (70°C ili više) i vлага (min. 70% RH) mogu kontrolirati. Materijal je higroskopan i u većini slučajeva potrebno ga je najprije osušiti da bi se konvertirao. Svi tipovi imaju certifikat biorazgradivosti EN12342.

PLA

Materijal se često koristi u miješavinama ili kompozitima za poboljšanje svojstava materijala.

Standardni tipovi PLA su prozirni i imaju visoki sjaj.

Tipične aplikacije za PLA (polilaktičnu kiselinu) jesu:

- Ekstruzija vlakana: vrećice za čaj, odjeća.
- Brizganje: kutije za nakit.
- Kompaundi: sa drvenim brašnom, PMMA.
- Termoformiranje: kutije za hranu, pladnjevi za kolače, šalice, pakiranja za filter kavu.
- Puhanje: boce za vodu (negaziranu), svježe sokove, kozmetičke bočice.

PET-G

PETG je modificirana glikolom verzija polietilen-tereftalata (PET), koja se obično koristi za proizvodnju boca s vodom.

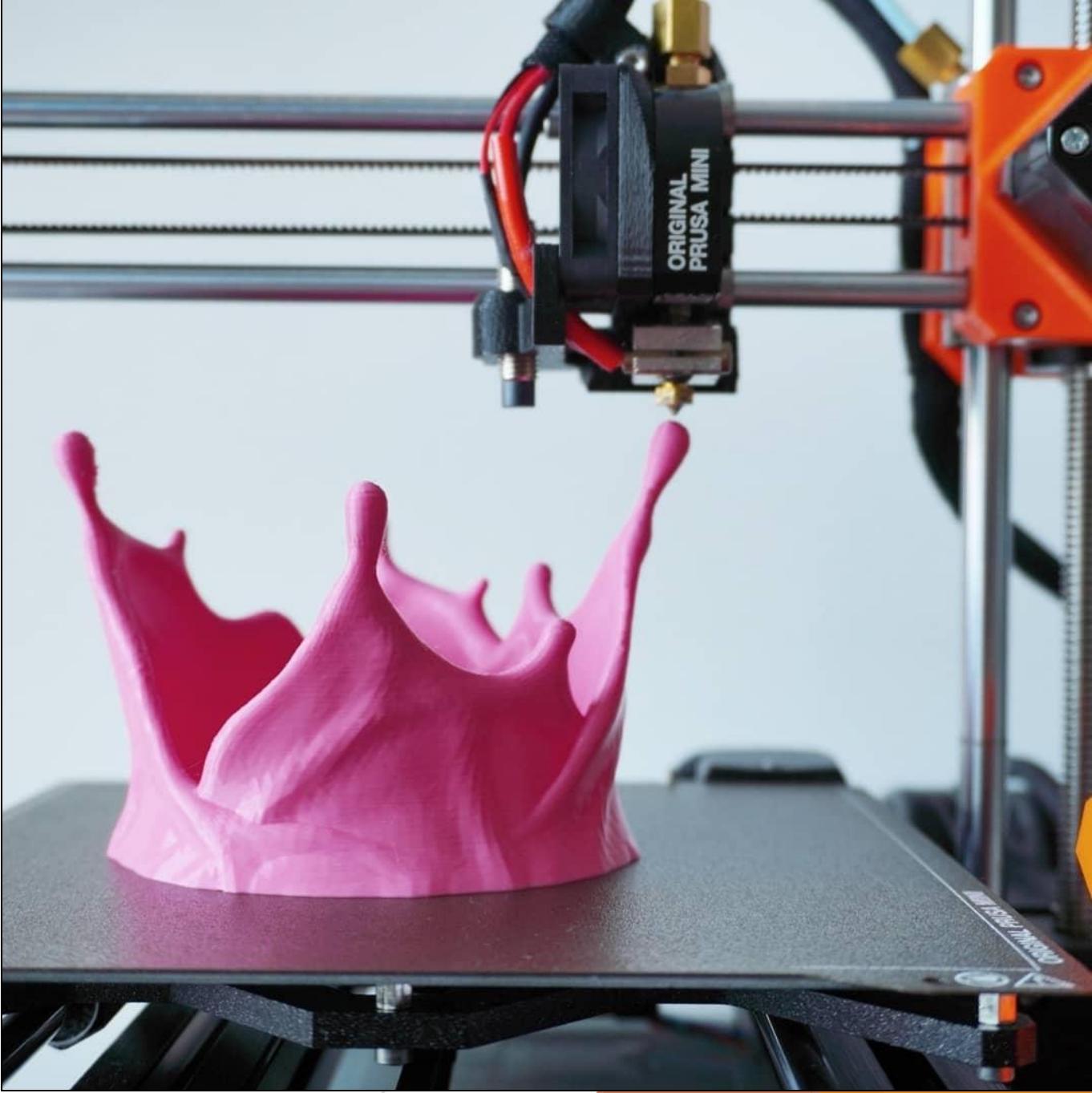
To je polukrut materijal s dobrom otpornošću na udarce, ali ima nešto mekšu površinu što ga čini sklonim trošenju.

Materijal također koristi velike toplinske karakteristike, omogućujući plastici da se učinkovito hlađi uz gotovo zanemarivo iskrivljenje.

Postoji nekoliko varijacija ovog materijala na tržištu, uključujući PETG, PETE i PETT.

PET i PETG filamenti poznati su po svojoj lakoći ispisa, glatkoj površinskoj obradi i vodootpornosti.

Sadržaj prezentacije isključiva je odgovornost udruge „ŽENA”.

3D crtanje

Dashboard | Tinkercad x +

tinkercad.com/dashboard

Limitless Design | ... My Account – Filam... Font Squirrel | Creat... Gift Box Templa... Free SVG Files - Do... dafont.com Odin Business Auto... Dashboard | Tinker... Naslovnica - Limitles... SketchUp

AUTODESK® TINKERCAD®

Gallery Blog Learn Teach Q

 makar.graciela

Educators: If you've ever heard "This is cool! What's next?" while teaching with Tinkercad, here's how to guide your students to the next step when they're ready for professional - grade tools. [Learn more](#)

My recent designs

→

Create new design Select

3D Designs

Circuits

Codeblocks

Lessons

Your Classes

Collections

+ Create collection

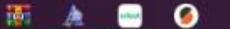
Privjesak a few seconds ago Private 0

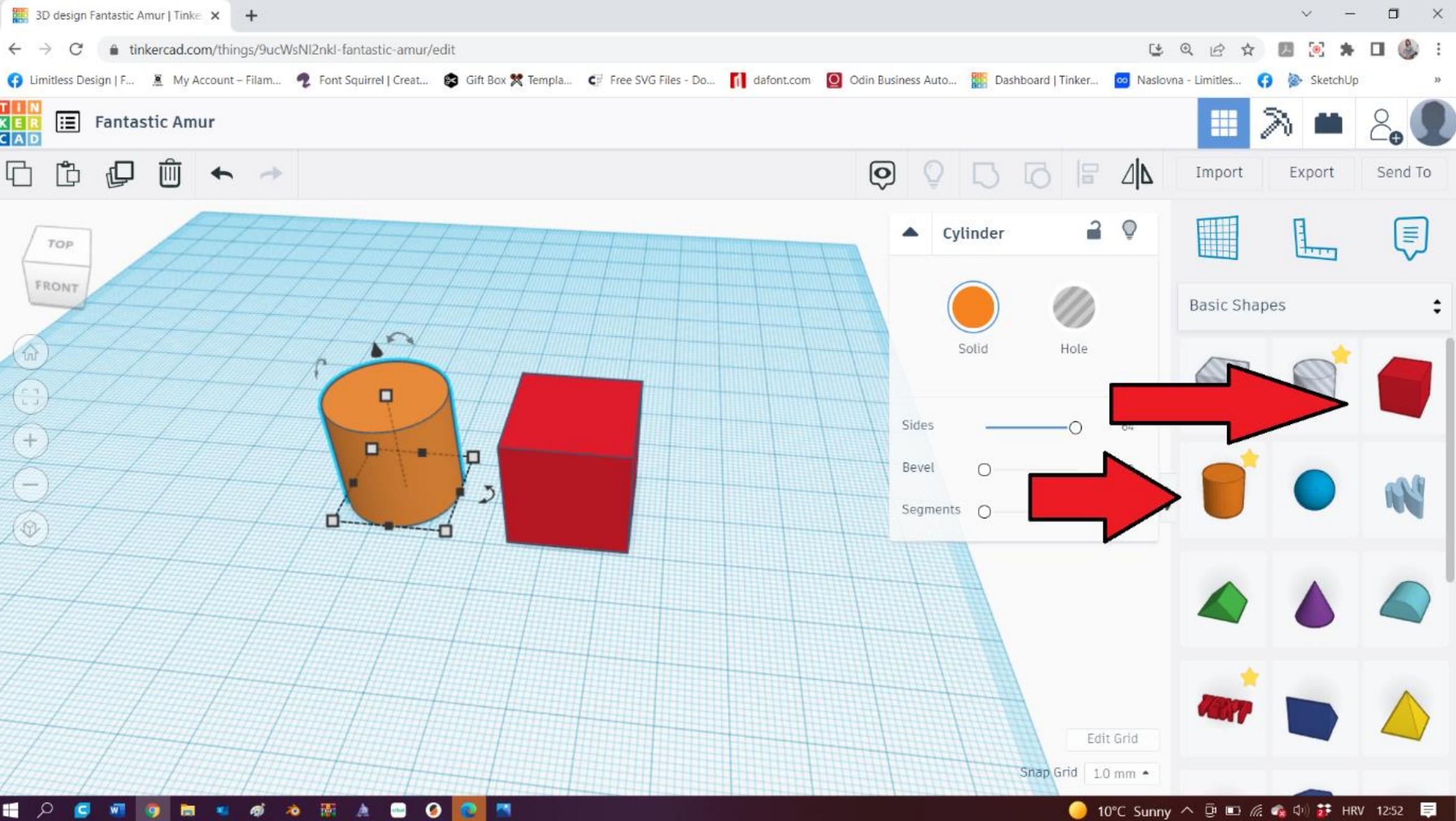
Printer a day ago Private 0

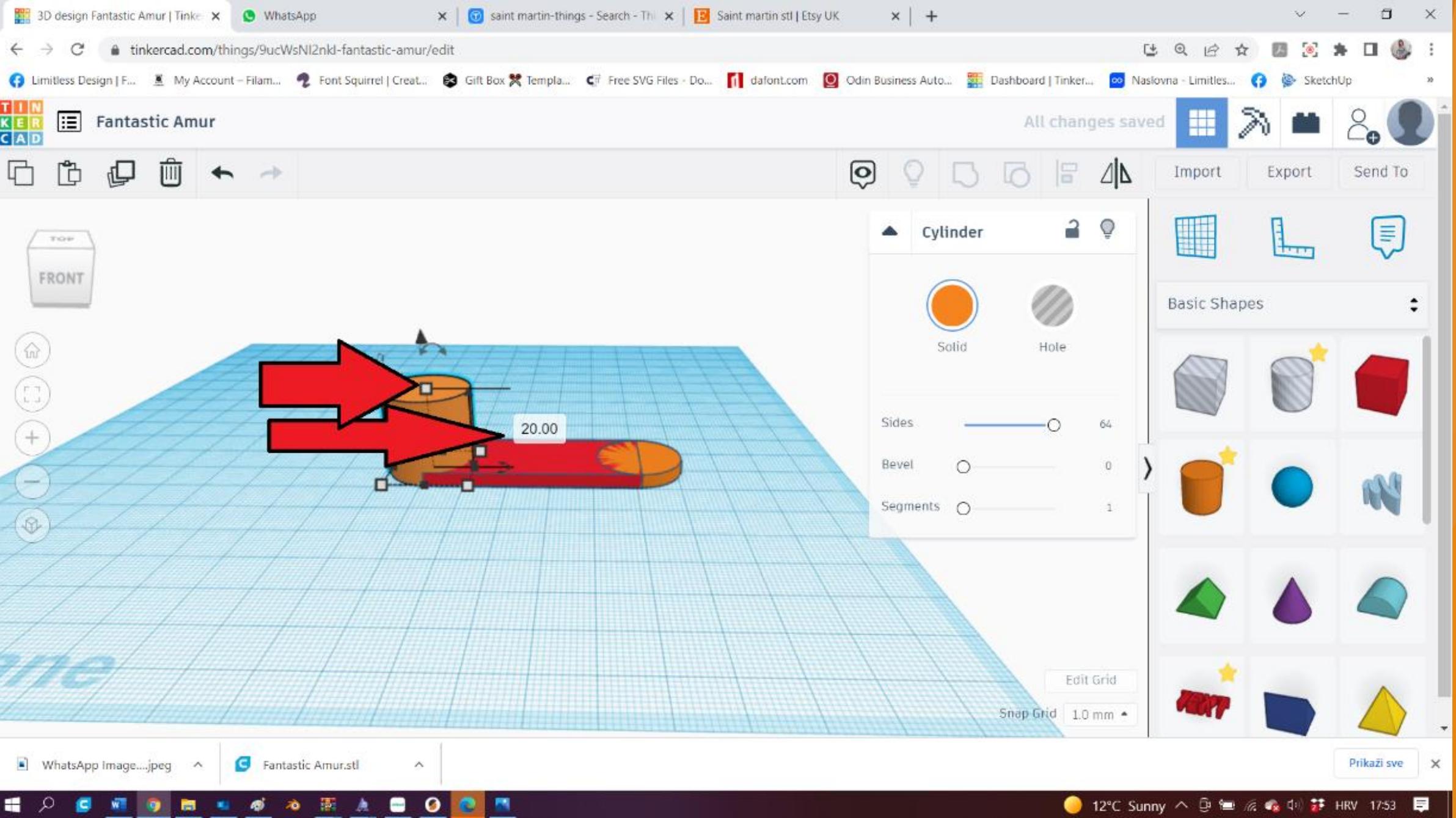
godine a day ago Private 0

ROKO 7 4 days ago Private 0

Windows taskbar: 10°C Sunny HRV 12:23

3D design Fantastic Amur | Tinkercad WhatsApp saint martin-things - Search - Th... Saint martin stl | Etsy UK

tinkercad.com/things/9ucWsNI2nkl-fantastic-amur/edit

Limitless Design | F... My Account – Filam... Font Squirrel | Creat... Gift Box Templa... Free SVG Files - Do... dafont.com Odin Business Auto... Dashboard | Tinker... Naslovna - Limitles... SketchUp

TINKERCAD Fantastic Amur

Import Export Send To

TOP FRONT

Basic Shapes

Cylinder

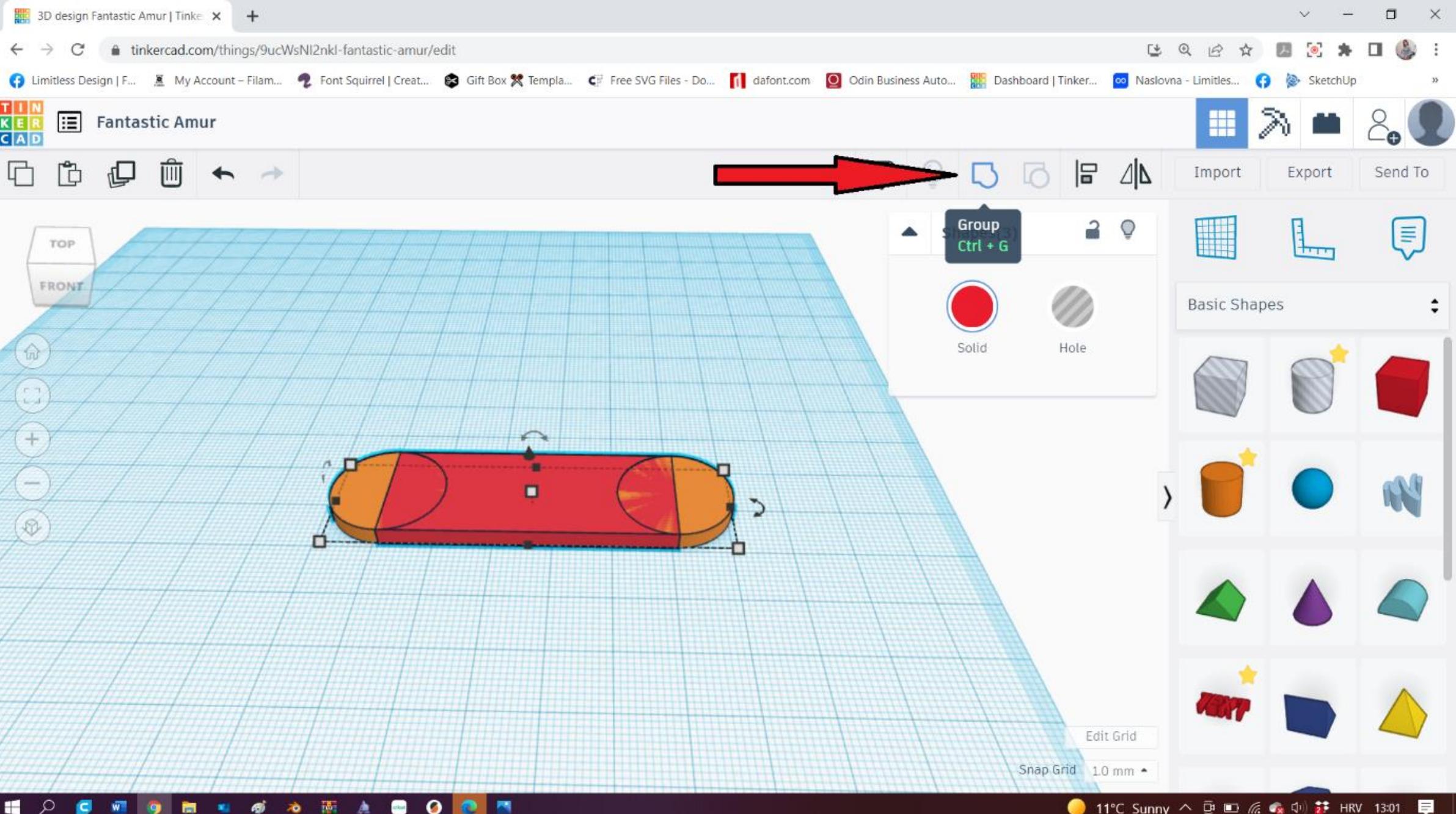
Solid Hole

Sides: 64 Bevel: 0 Segments: 1

Edit Grid Snap Grid: 1.0 mm

WhatsApp Image...jpeg Fantastic Amur.stl Prikaži sve

A screenshot of the Tinkercad 3D modeling interface. The main workspace shows a 3D model of a cylinder and a rectangular block. A large red arrow points towards the cylinder. The cylinder's dimensions are labeled as 20.00. The workspace includes a grid and various view options like TOP and FRONT. On the right, there's a panel for creating basic shapes, currently showing a cylinder with options for sides (64), bevel (0), and segments (1). The Tinkercad interface has a clean, modern design with a light blue background and white workspace.

3D design Fantastic Amur | Tinkercad

tinkercad.com/things/9ucWsNI2nkl-fantastic-amur/edit

Limitless Design | F... My Account – Filam... Font Squirrel | Creat... Gift Box Templa... Free SVG Files - Do... dafont.com Odin Business Auto... Dashboard | Tinker... Naslovná - Limites... SketchUp

FANTASTIC AMUR

TOP

Import Export Send To

Cylinder Solid Hole

Sides 20

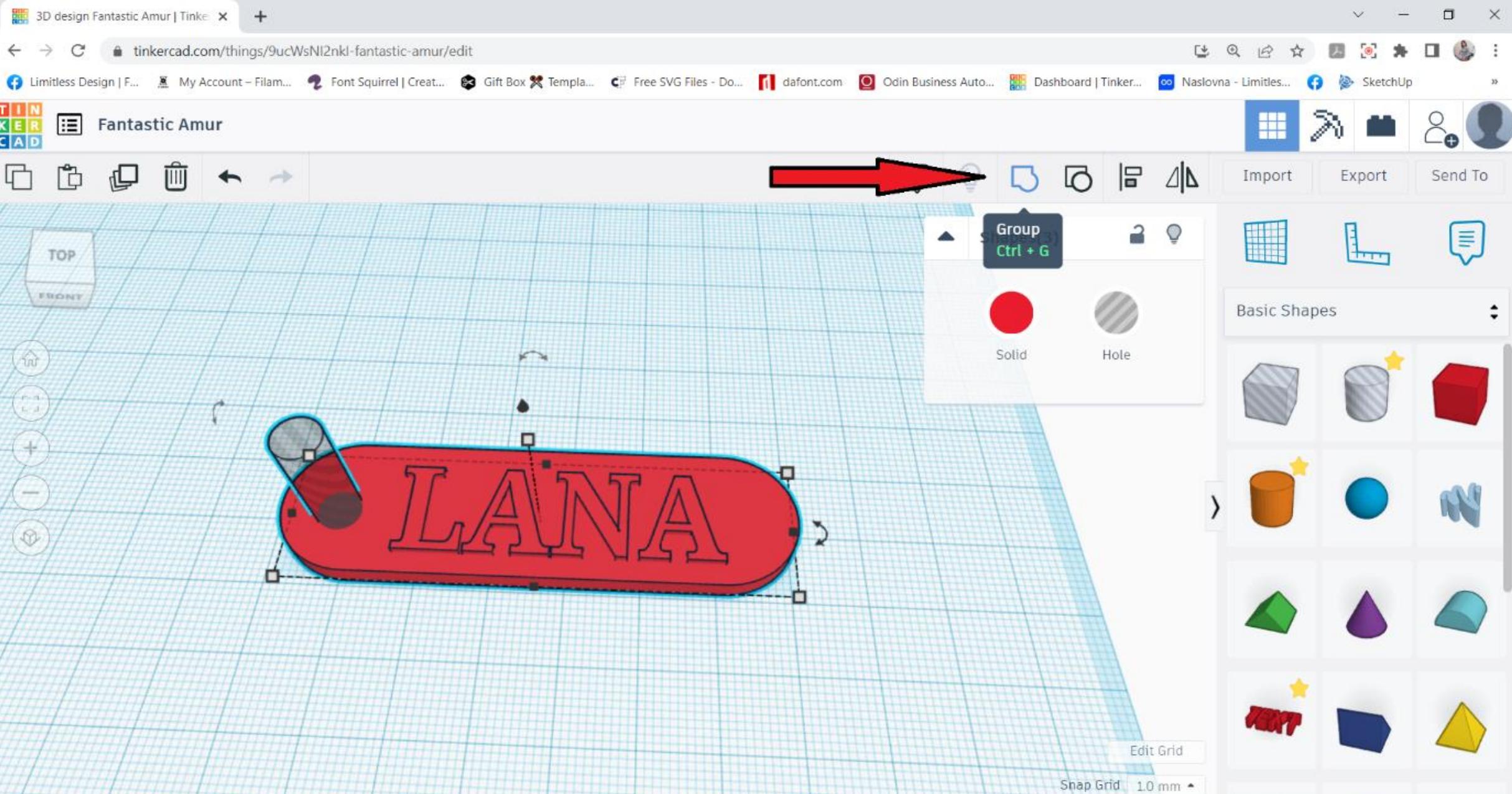
Bevel 0

Segments 1

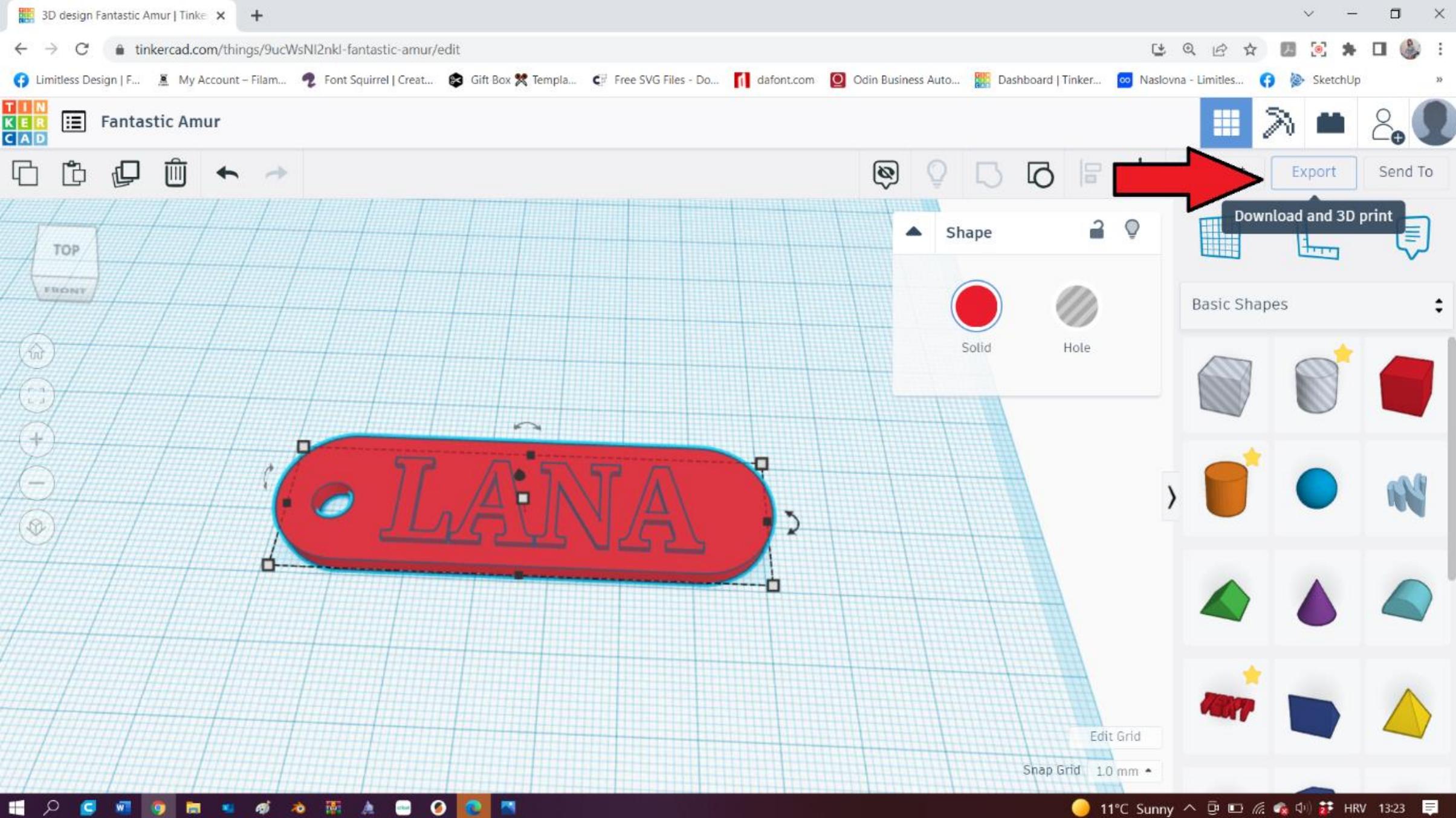
Basic Shapes

Edit Grid Snap Grid 10 mm

11°C Sunny HRV 13:07

11°C Sunny HRV 13:16

*Untitled - PrusaSlicer-2.4.1 based on Slic3r

File Edit Window View Configuration Help

Plater Print Settings Filament Settings Printer Settings Simple Advanced Expert

Feature type Time Percentage Used filament

Perimeter	2m	11.2%	0.11 m	0.34 g
External perimeter	3m	15.0%	0.14 m	0.41 g
Internal infill	1m	7.2%	0.09 m	0.28 g
Solid infill	8m	41.6%	0.68 m	2.03 g
Top solid infill	2m	8.4%	0.10 m	0.30 g
Bridge infill	2m	8.2%	0.13 m	0.39 g
Gap fill	54s	4.9%	0.01 m	0.02 g
Skirt/Brim	19s	1.7%	0.02 m	0.05 g
Custom	20s	1.8%	0.02 m	0.05 g

Estimated printing times:
First layer: 3m
Total: 19m

Print settings:

- 0.20mm QUALITY
- Prusa PLA (modified)
- Original Prusa MINI & MINI 235
- None
- Infill: 15% Brim:

Name: Fantastic Amur.stl

Object manipulation:

World coordinates	X	Y	Z
Position:	90	90	2
Rotate:	0	0	0
Scale factors:	100	100	100
Size:	70	20	4
Inches			

Info:

Size: 70.00 x 20.00 x 4.00 Volume: 4068.72
Facets: 2952 (1 shell)
No errors detected

Sliced Info:

Used Filament (g)	3.87
Used Filament (m)	1.30
Used Filament (mm²)	3120.09
Cost	0.08

Export G-code

View Feature type Show Options

18126 19361

12°C Sunny HRV 13:55

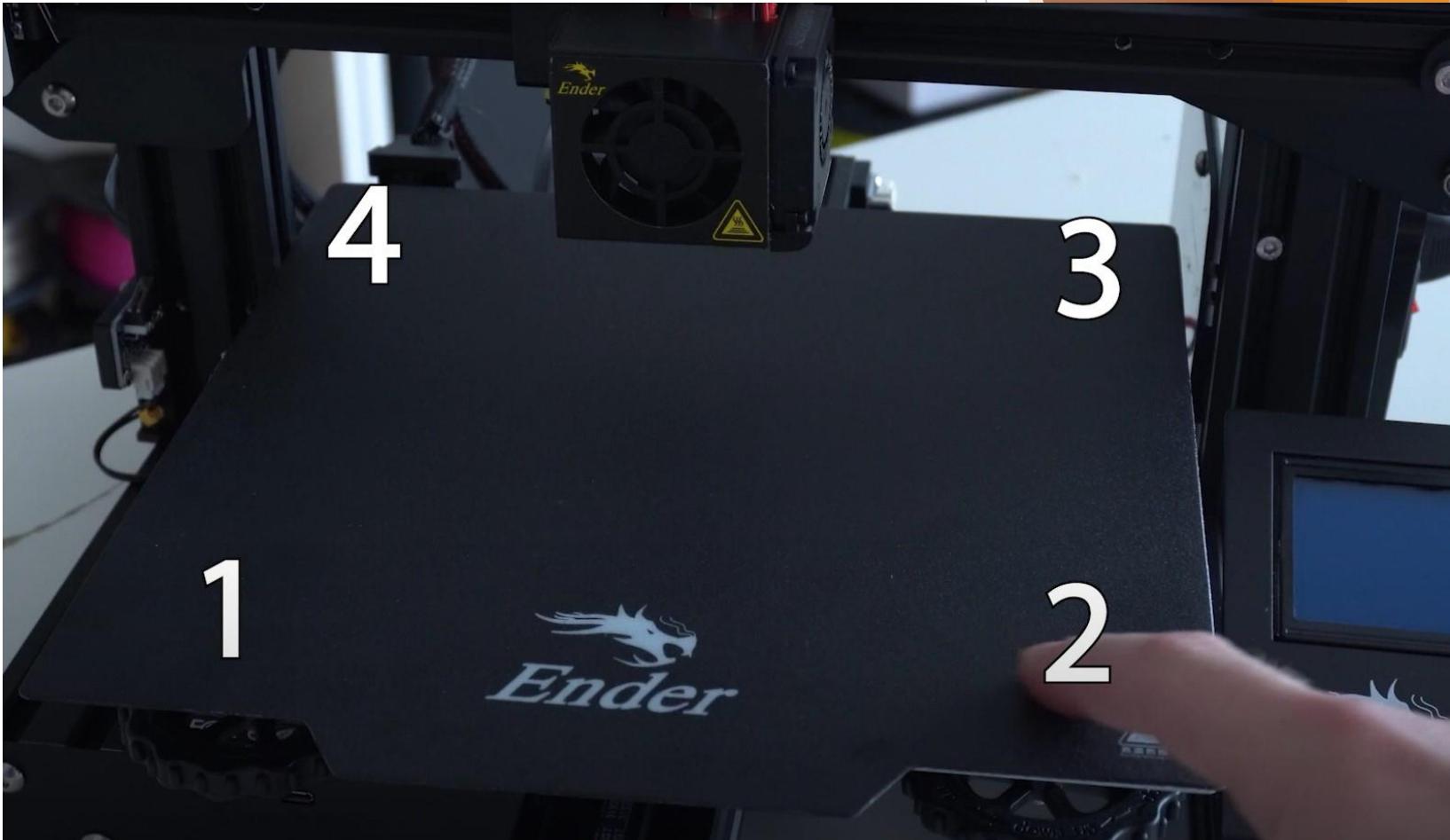

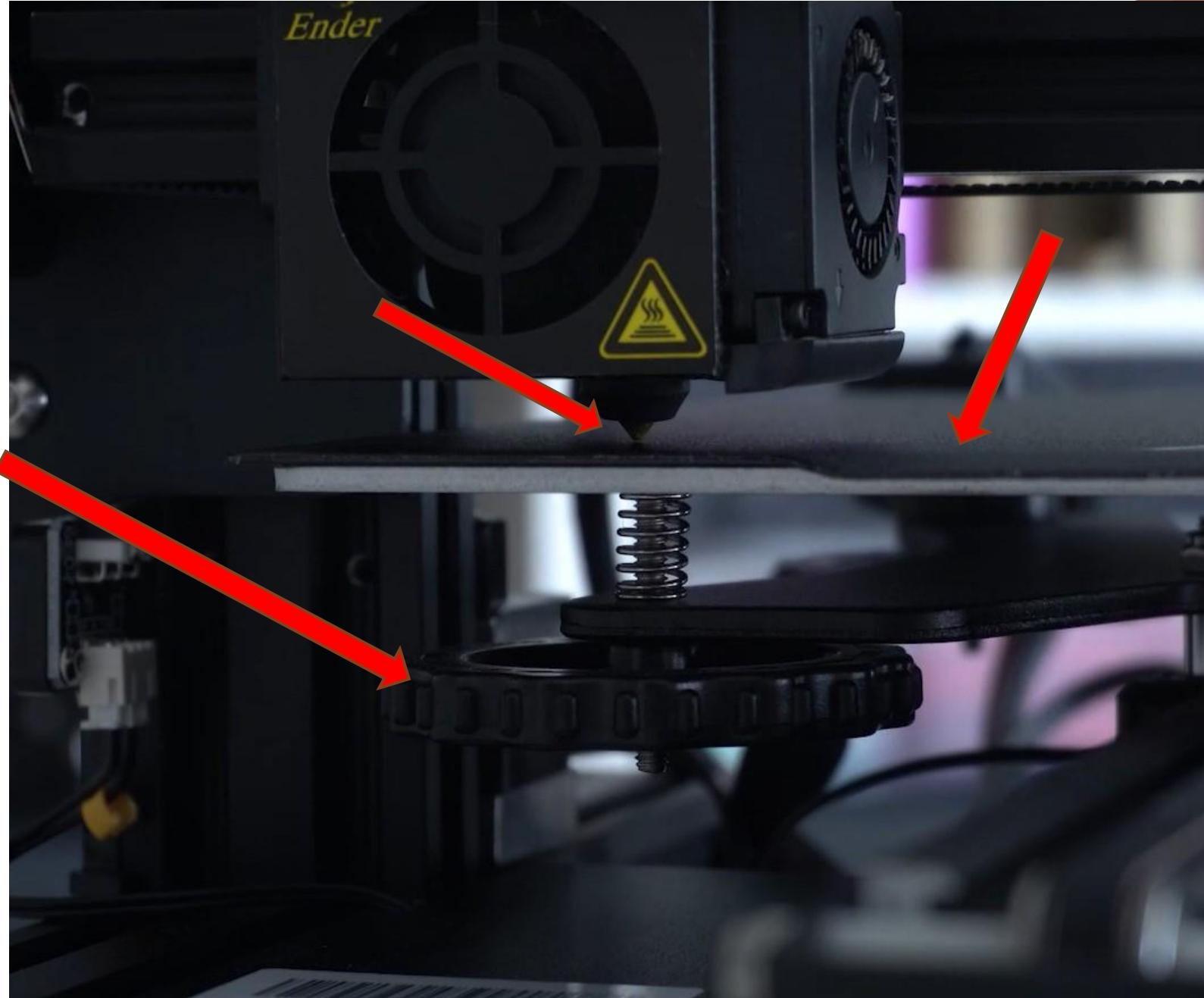
Sadržaj prezentacije isključiva je odgovornost udruge „ŽENA”.

3D ispis

Prije samog početka 3D ispisa potrebno je da provjerimo da li je naš 3D printer dobro izniveliiran.

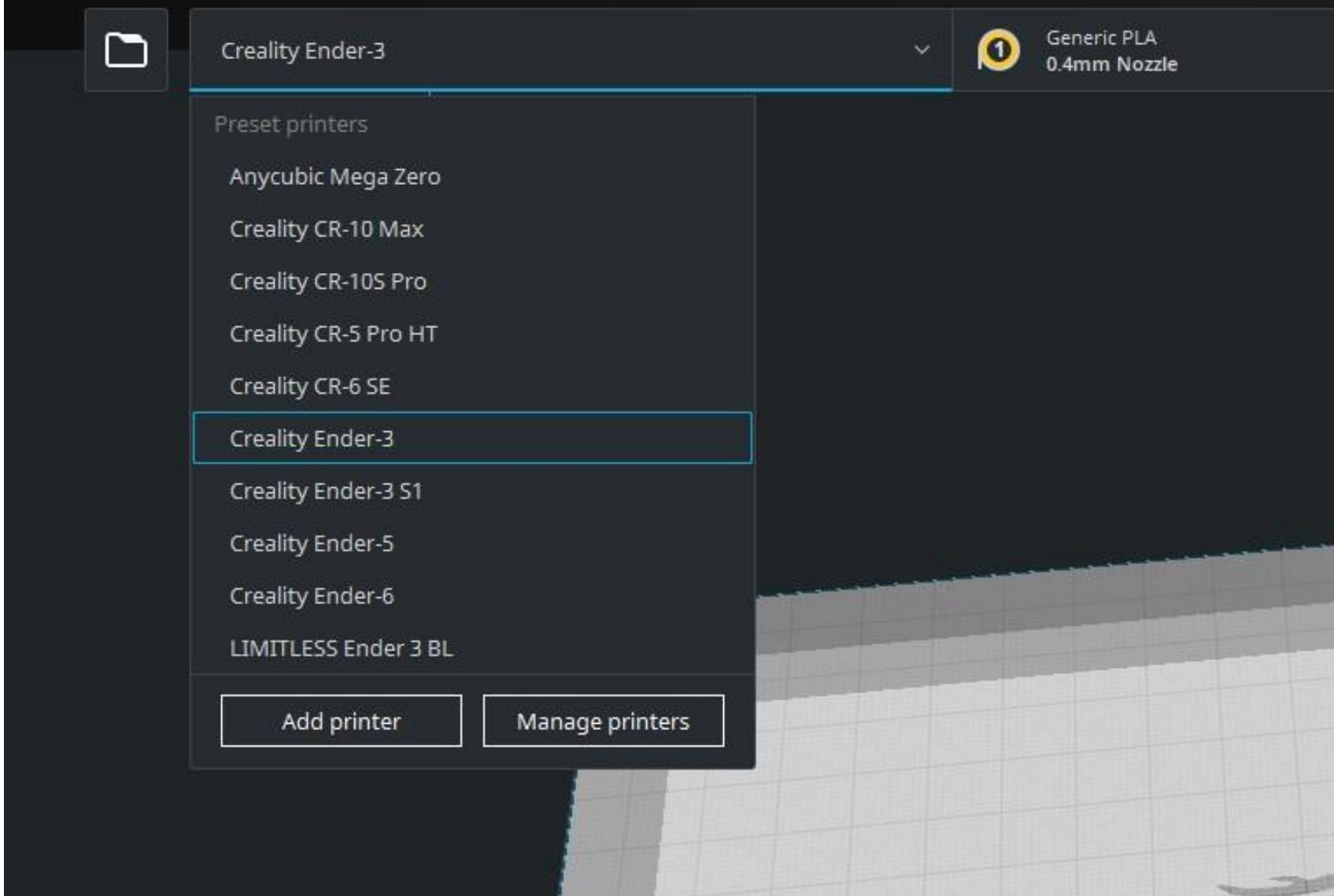
Nivelacija 3D printeza znači da naša sapnica ima istu udaljenost od podloge printera neovisno na kojojem mjestu se nalazi iznad same podloge.

Sadržaj prezentacije isključiva je odgovornost udruge „ŽENA”.

Ultimaker Cura

28

Add Printer

Add a printer

Add a networked printer

There is no printer found over your network.

Refresh

Add printer by IP

Add cloud printer

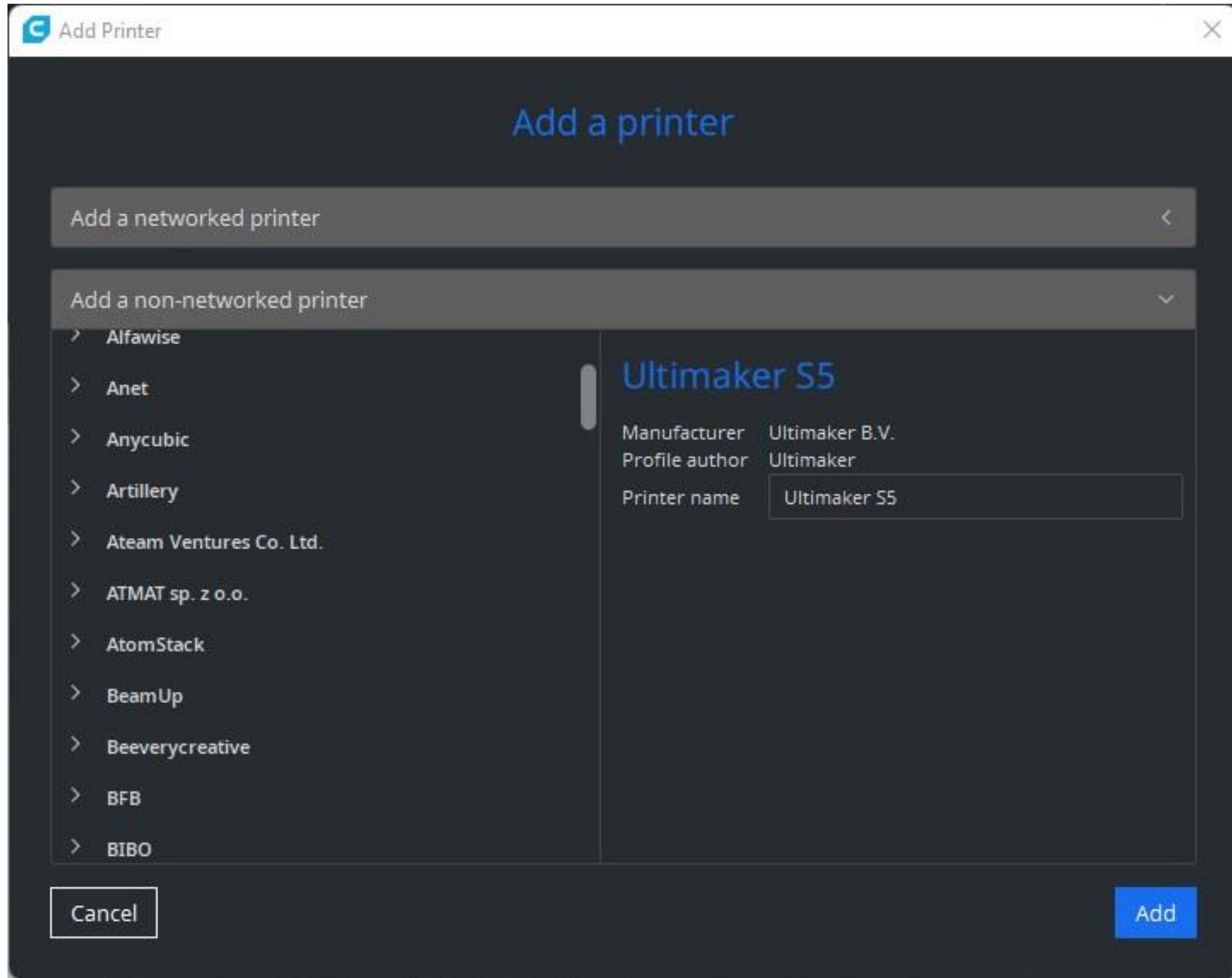
Troubleshooting

Add a non-networked printer

Cancel

Add

30

PREPARE

PREVIEW

MONITOR

Marketplace

Sign in

 Generic PLA
0.4mm Nozzle Limitless Desi...ported - 0.3mm

30%

Off

Off

Print settings

Profile

Limitless Design E3

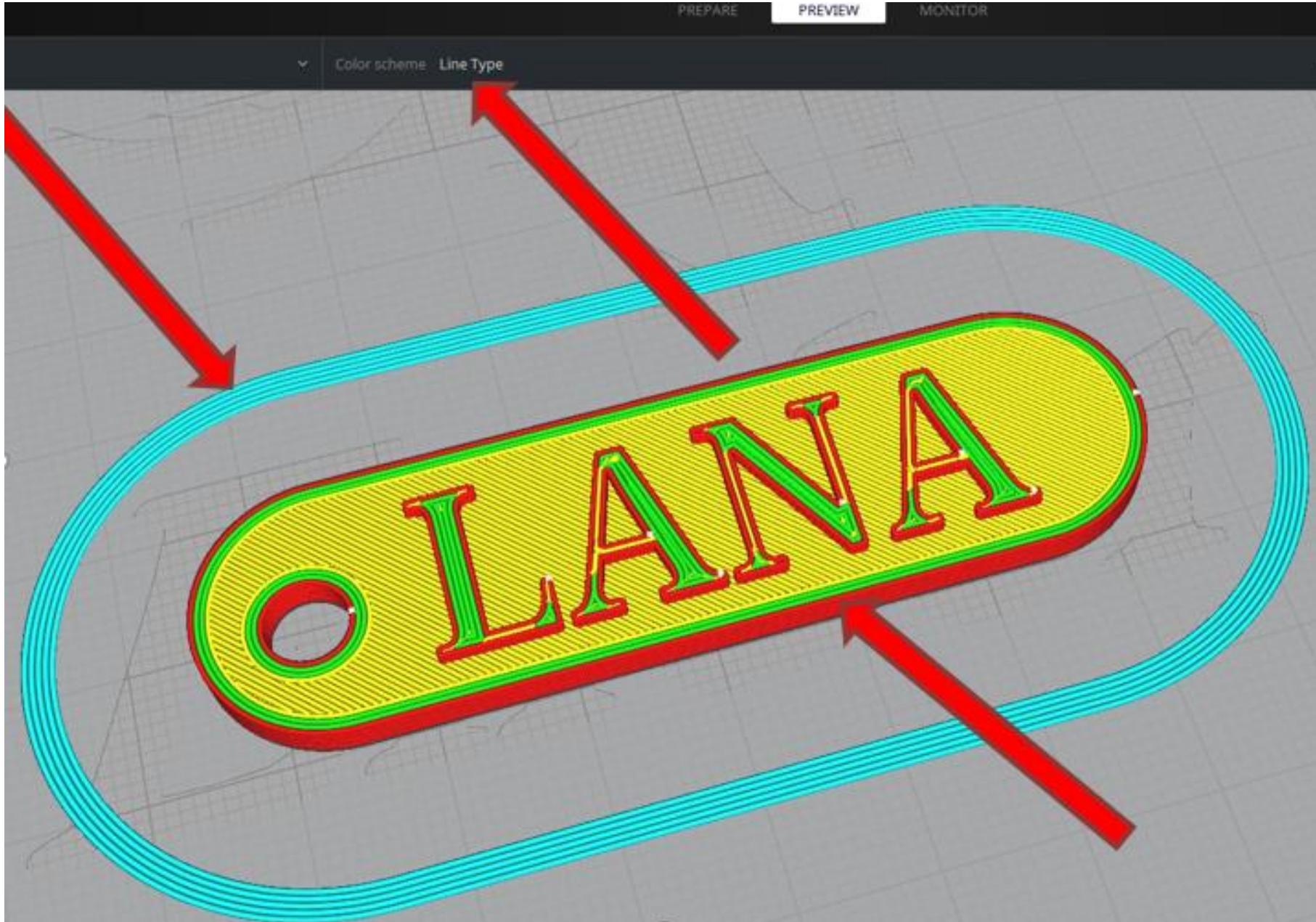
 Search settings Quality

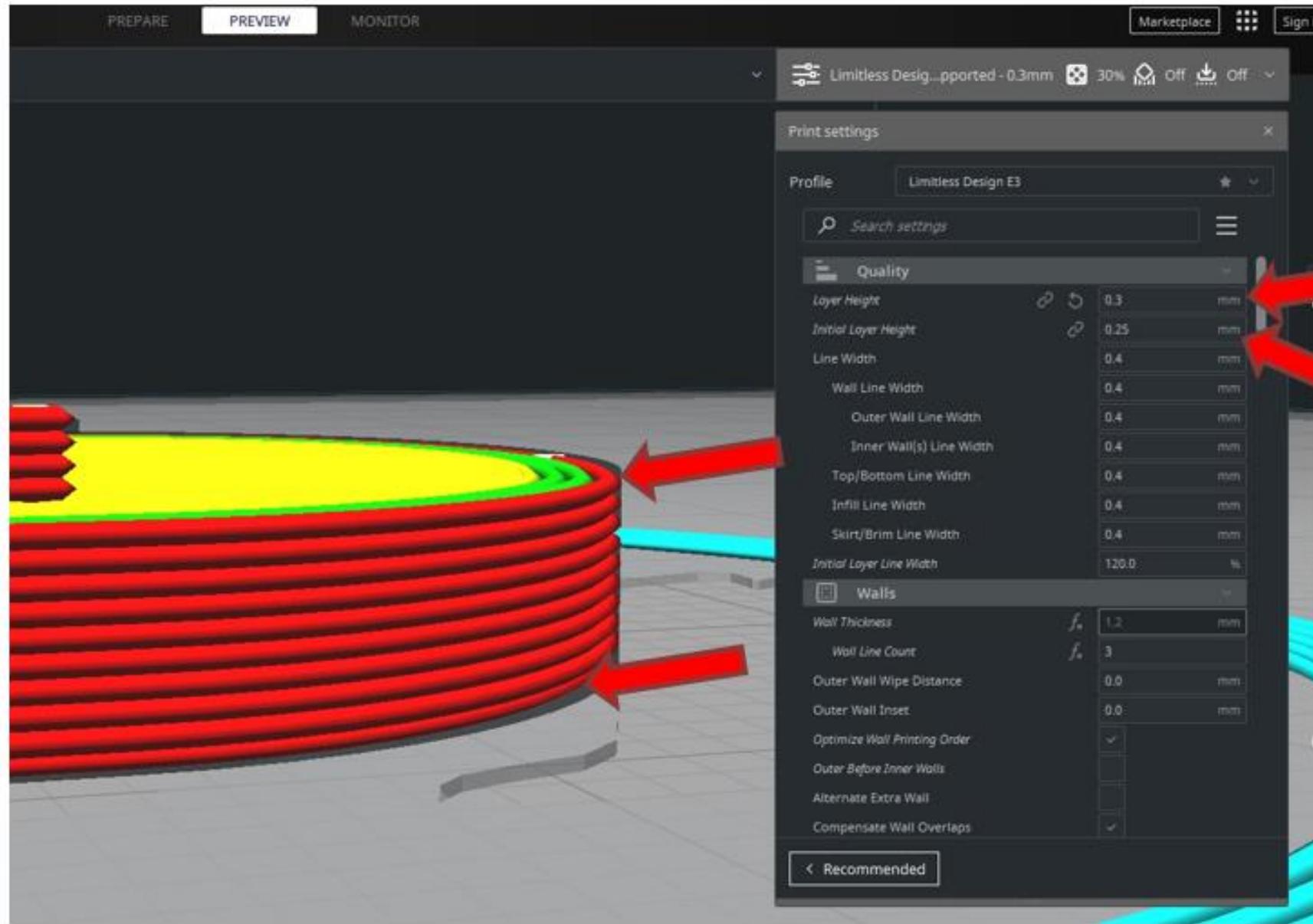
Layer Height	 	0.3 mm
Initial Layer Height	 	0.25 mm
Line Width		0.4 mm
Wall Line Width		0.4 mm
Outer Wall Line Width		0.4 mm
Inner Wall(s) Line Width		0.4 mm
Top/Bottom Line Width		0.4 mm
Infill Line Width		0.4 mm
Skirt/Brim Line Width		0.4 mm
Initial Layer Line Width		120.0 %

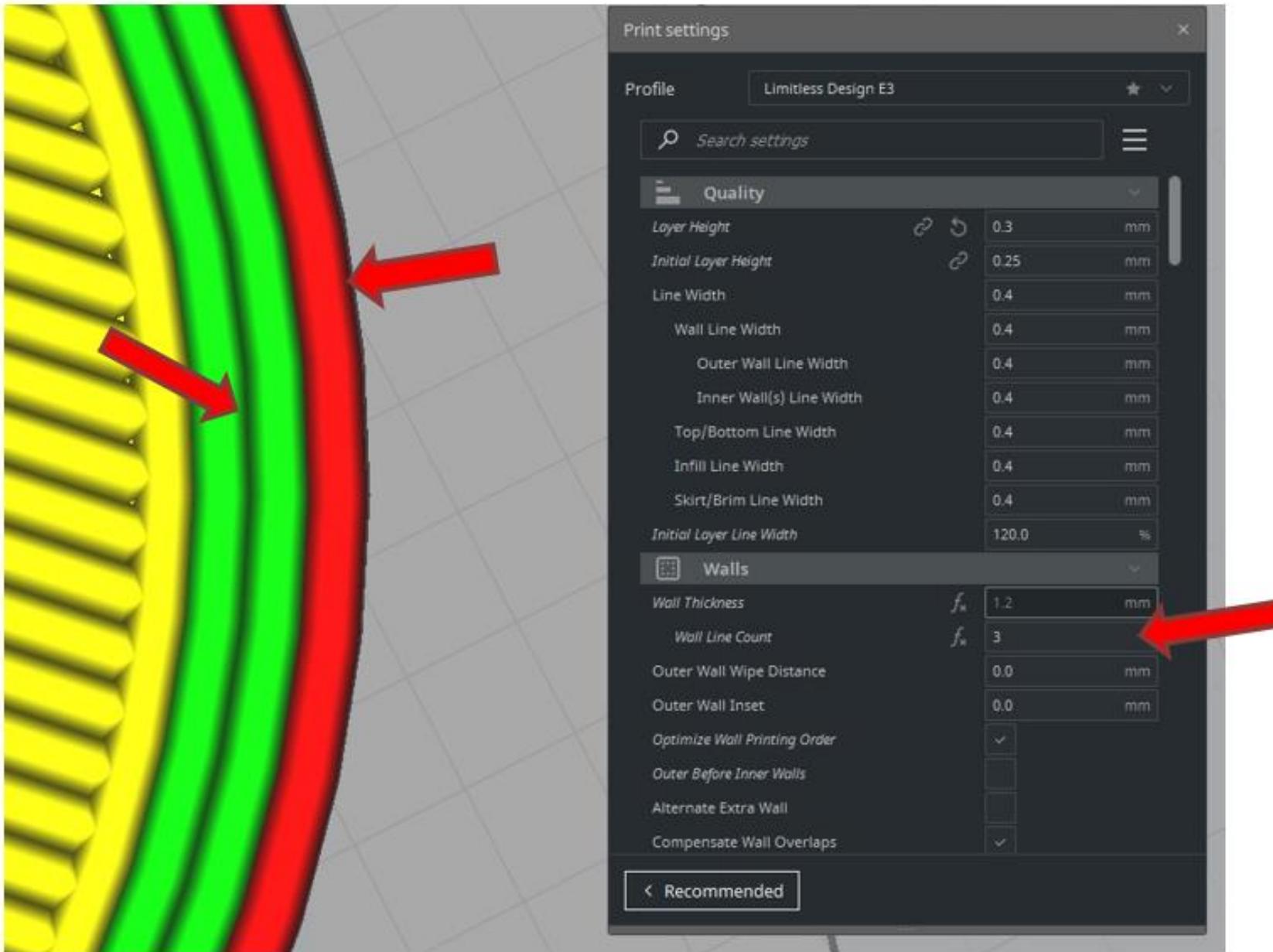
 Walls

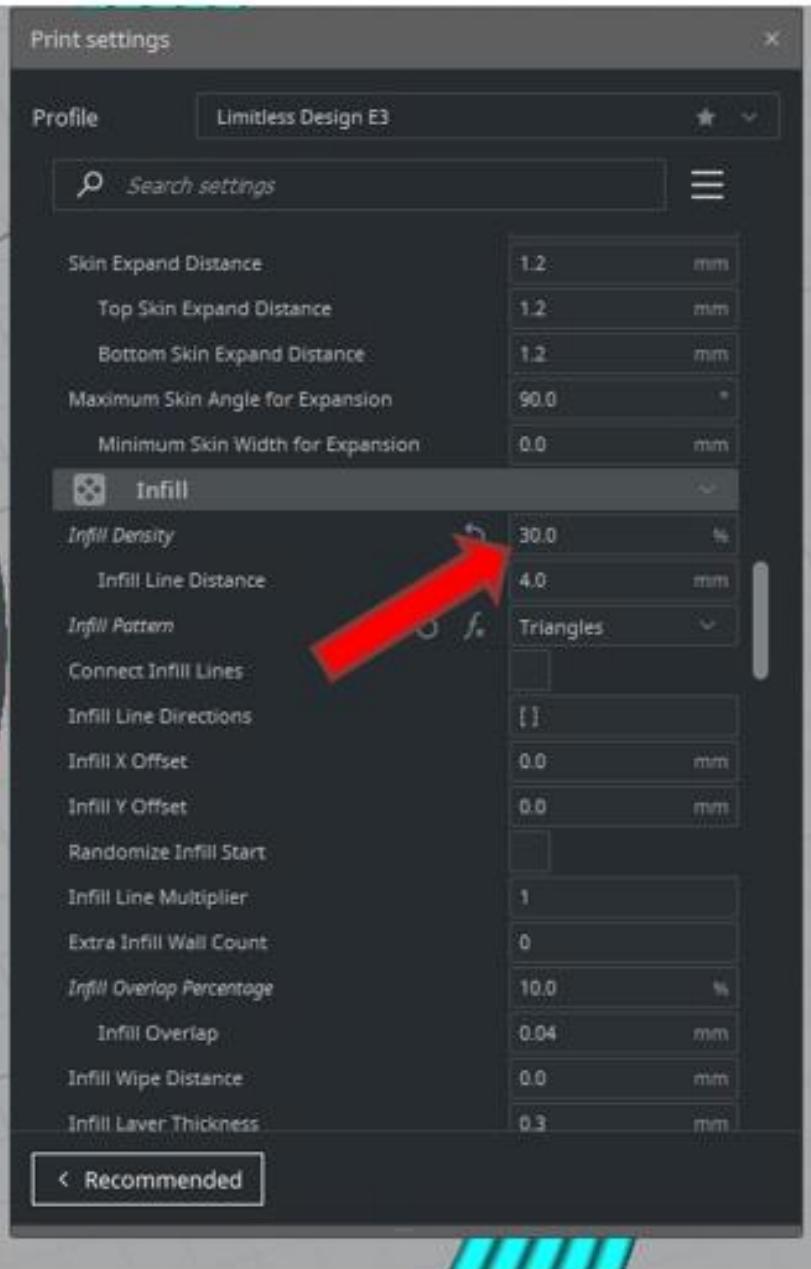
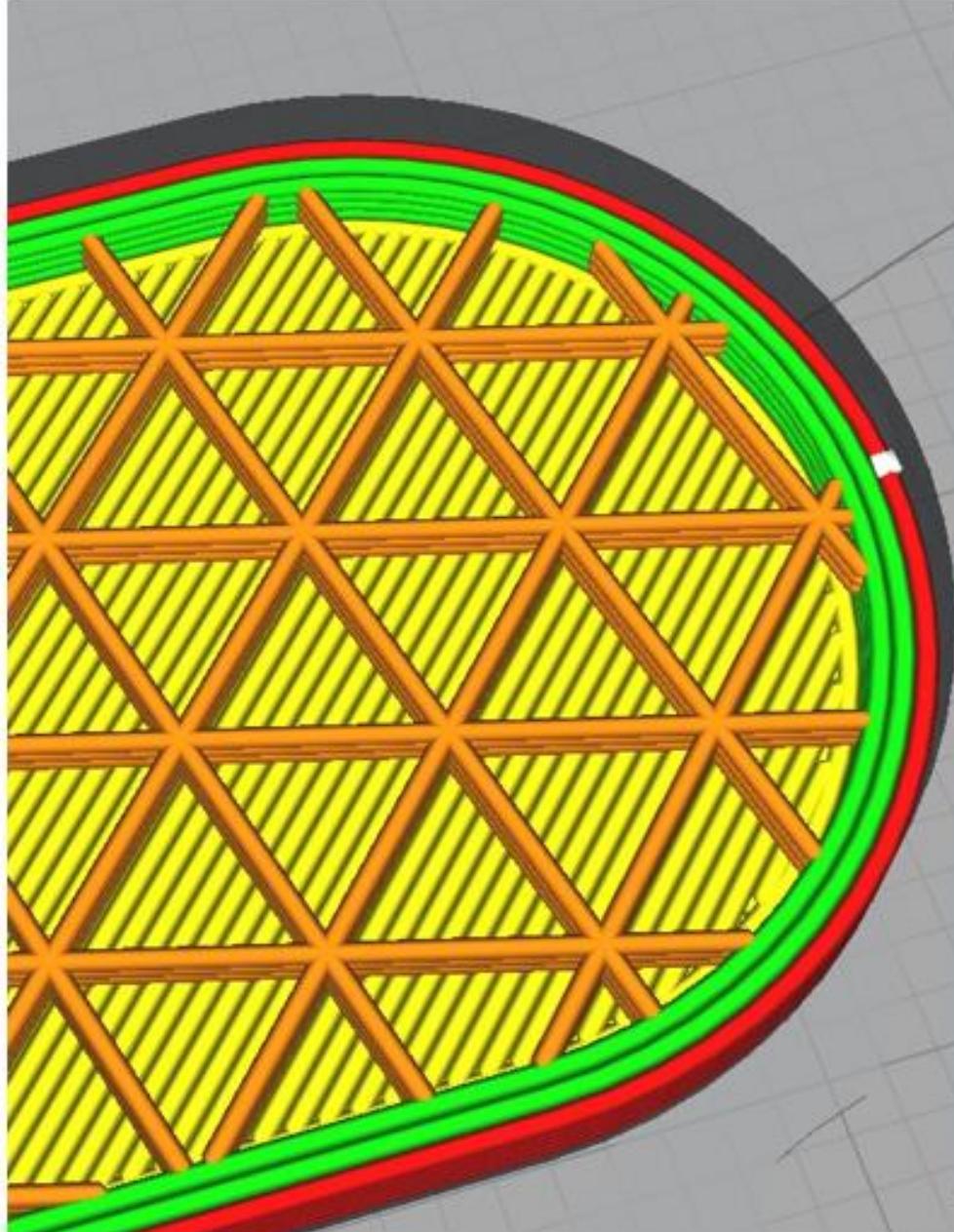
Wall Thickness	 	1.2 mm
Wall Line Count	 	3
Outer Wall Wipe Distance		0.0 mm
Outer Wall Inset		0.0 mm
Optimize Wall Printing Order		☒
Outer Before Inner Walls		☐
Alternate Extra Wall		☐
Compensate Wall Overlaps		☒

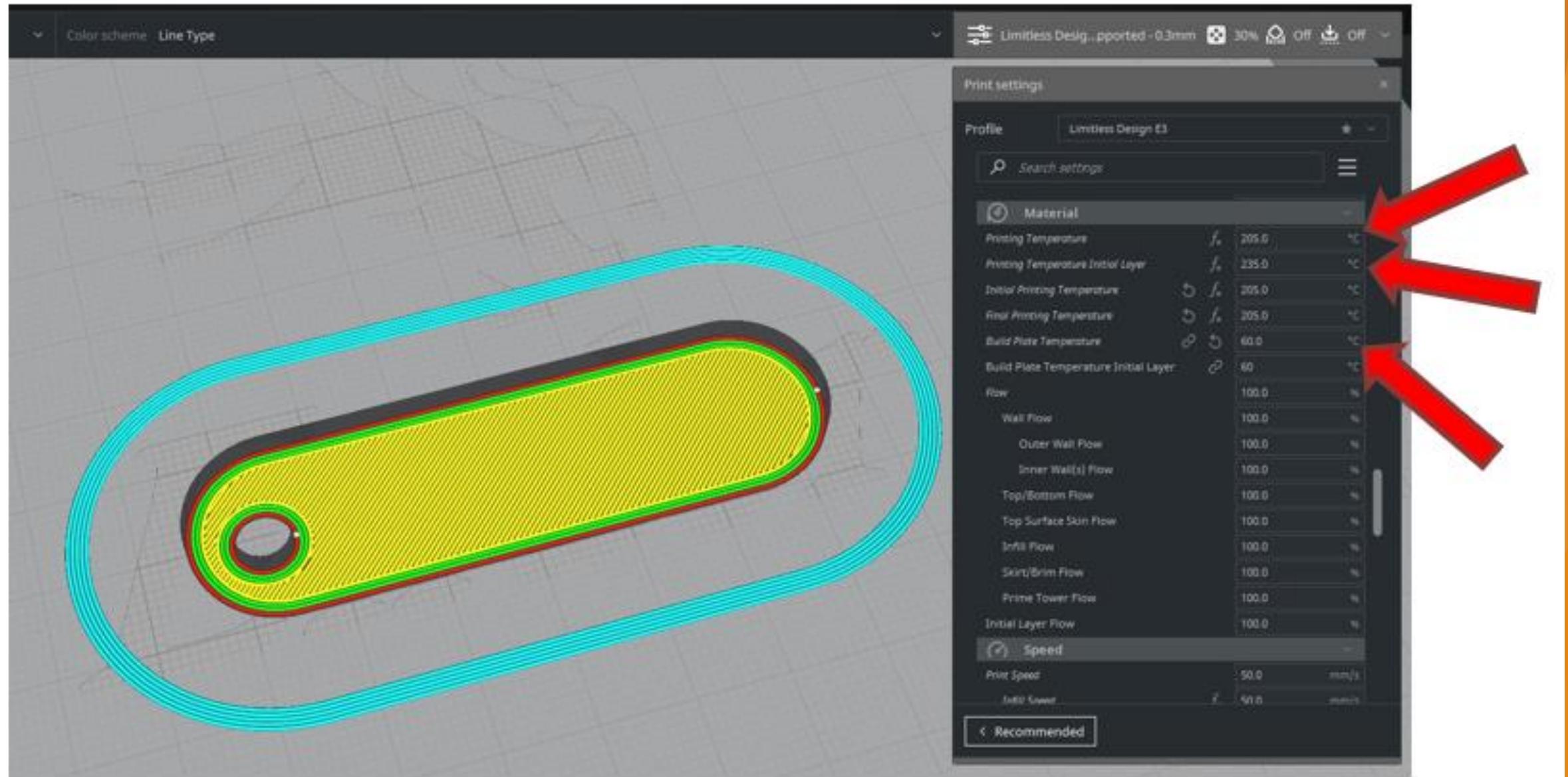
 Recommended Slice

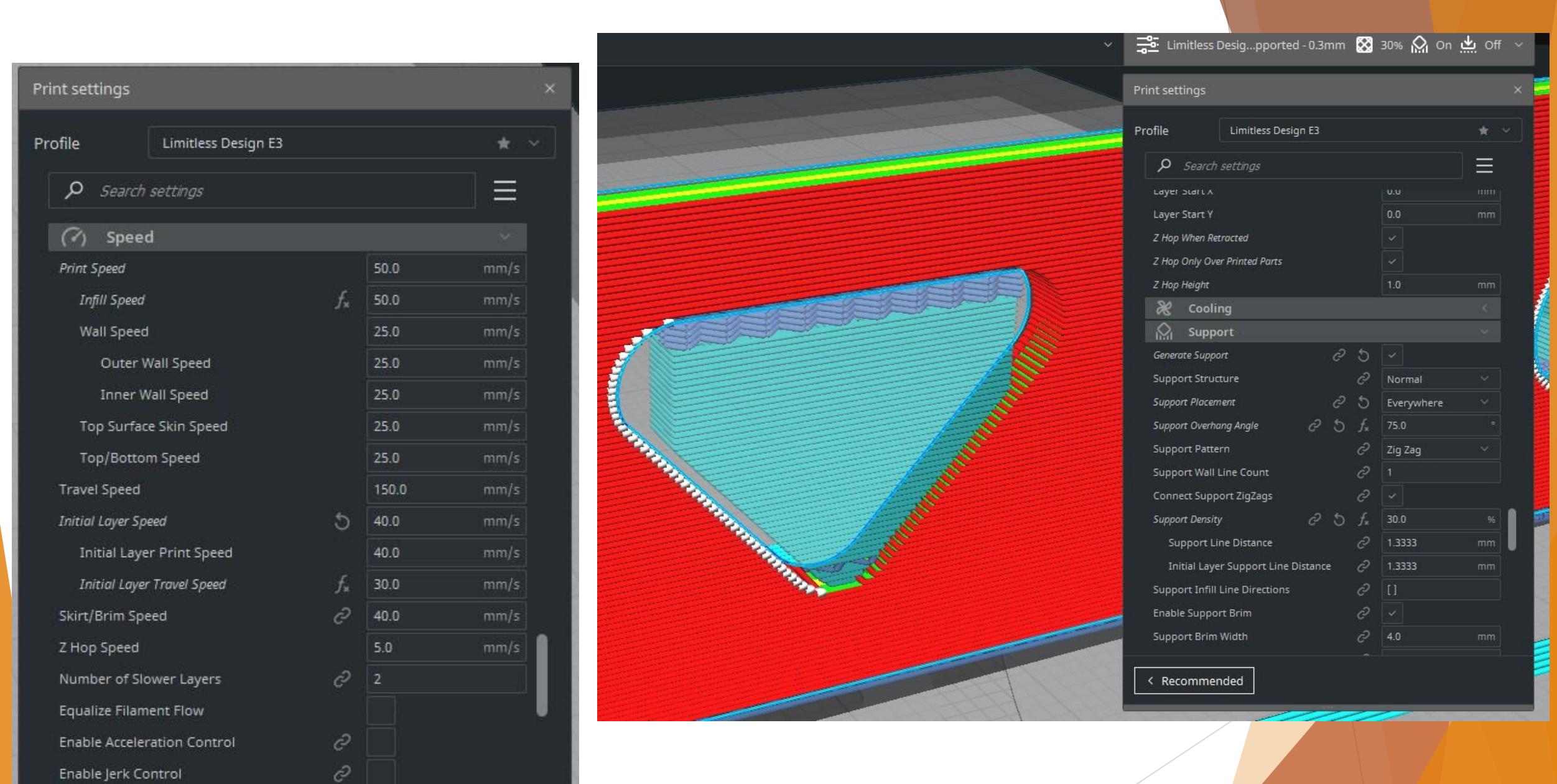

Za više o EU fondovima:

www.esf.hr

www.strukturnifondovi.hr